

„Egy gazdag,
mindent elsöpítő eposz...
igazán pompás.”

– Kathryn Stockett,
a *Help* bestseller-
szerzője

A cipész belesége

*fine
selection*

ADRIANA TRIGIANI

ADRIANA TRIGIANI

*A cipész
felesége*

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2015

*Monsignor Don Andrea Spada emlékére,
aki szerette az Alpokat.*

ELSŐ RÉSZ

Az olasz Alpok

AZ ARANYGYŰRŰ

Un Anello d'oro

Caterina Lazzari kék bársonykabátjának csipkés szegélye finoman csúrolta a frissen hullott hó felszínét, halvány rózsaszín sávot hagyva maga után a téglákon, ahogy az asszony átsétált az üres téren. Csupán léptei lágy, ritmikus hangja hallatszott, mely olyan volt, mintha valaki lisztet szórt volna egy régi gyúródeszkára.

Körülötte mindenfelé ezüsttőrökként tornyosultak fölé az olasz Alpok hegyei az ónszürke ég alatt. A felkelő téli nap, ez a végtelen szürkéségbe temetett túhegynyi arany, alig pislákol. A hajnal első fényében a kék ruhába öltözött Caterina olyan volt, mint egy madár.

Körbefordult, nagyot sóhajtot, és hosszan kifújta a levegőt, bele a hideg télbe.

– *Ciro, hol vagy?* – kiáltotta. – *Eduardo!*

Hallotta fiai nevetését visszhangozni az üres oszlopsorban, de nem tudta volna megmondani, honnan jönnek a hangok. Kutató szemmel nézett végig a nyitott csarnok oszlopain. A mai reggel igazán nem volt alkalmas bújócskázásra vagy bármilyen más játékra. Caterina újra kikiabált a fiúknak. A gondolatait teljesen lekötötték

az elvégzett teendői, nagy dolgok és sok kis elintéznivaló, a milliányi feladat, amit észben kellett tartania, az iratok, amiket benyújtott, a kulcsok, amiket vissza kellett adnia, mindvégig szigorúan beosztva azt a pár lírát, ami még maradt, miközben minden kötelezettségének eleget tett.

Az özvegyi lét első napjai mindig papírmunkával teltek.

Caterina sosem gondolta volna, hogy 1905 első napjára teljesen magára marad, és csak abban a halvány reményben bízhat, hogy egyszer még talpra fog állni. Minden egyes neki tett ígéretet megszegtek.

Felnézett, amikor egy ablak a cipézműhely felett a második emeleten kinyílt, és egy öregasszony elkezdett kirázni egy rongyszőnyeget a kinti hideg levegőbe. Caterina elkapta róla a tekintetét. Az asszony elfordult, visszahúzta a szőnyeget, és hangosan becsapta az ablakot.

Kisebbik fia, Ciro, kilesett az egyik oszlop mögül. Szemének kékeszöld színe pontos mása volt apja szemének. Tekintete olyan mély és tiszta volt, mint a tenger Sestri Levanténál. Tízévesen már kiköpött olyan volt, mint Carlo Lazzari, a nagy kezeivel és lábaival és sűrű szőkésbarna hajával. Ő volt a legerősebb fiú Vilminoréban. Amikor a falusi gyerekek lementek a völgybe gyűjtősnak valót gyűjteni, hogy eladják, mindig Ciro vitte hátára szíjazva a legnehezebb köteget, mert ő elbírta.

Caterinába mindig belényilallt a fájdalom, amikor ránézett; Ciro arcában benne volt minden, amit elveszített, és többé nem kaphat vissza.

– Gyertek ide! – mutatott fekete bőrcsizmája mellett a földre. – Most azonnal!

Ciro felkapta apja bőr málhazsákját, és futásnak eredt az anyja felé, közben odakiáltott bátyjának, aki a szobrok mögött bujkált.

A tizenegy éves Eduardo az anyja családjára, a Montinikre hasonlított, sötét szemével és magas, karcsú termetével. Ő is felvette a táskáját, és szaladt, hogy csatlakozzon hozzájuk.

A hegy lábánál, Bergamo városában, ahol Caterina született harminckét évvel ezelőtt, a Montini család állított fel nyomdagépet, amivel különleges levélpapírokat, dombornyomású meghívókat és kisebb könyveket állítottak elő egy üzletben, a Via Borgo Palazzón. Volt egy házuk is, meg egy kertjük. Ahogy lehunyta a szemét, látta a szüleit az asztalnál ülni, a szabadban, a szőlőlugas alatt, amint ricottát és vas-tag, friss kenyérből készített mézes szendvicset ettek. Caterina pontosan emlékezett arra, kik is voltak a szülei és mennyi mindenük volt.

A fiúk ledobták csomagjaikat a hóba.

– Sajnálom, mama – mondta Ciro. Felnézett az anyjára, és biztosan tudta, hogy ő a legszebb nő a világon. Bőrének őszibarackillata volt, tapintása, mint a szatén. Anyja hosszú haja lágy, romantikus hullámokban zuhogott alá, és amióta az eszét tudta, anyja karjaiban feküdve mindig addig játszott egy-egy tinccsel, míg fényes fekete fonatot nem sodort belőle.

– Csinos vagy – mondta Ciro őszintén. Valahányszor az anyja rosszkedvű volt, Ciro mindig bókokkal próbálta felvidítani. Caterina elmosolyodott.

– Minden fiú szépnek hiszi az anyját – felelte. Arca rózsaszínűre vált a hidegben, sasorrának hegye pedig kivörösödött. – Még akkor is, amikor az nem is szép.

Caterina kihalászott a táskájából egy kis tükröt és egy pamacsot. Orra hegyének pirossága egyből eltűnt, ahogy bepúderezte azt. Összeszorította az ajkait, és kritikus szemmel nézett le a fiúra. Megigazította Eduardo gallérját, és lehúzta Ciro kabátjának ujját a csuklójára. A kabát kicsi volt a fiúra, és bármennyire is nyújtotta

volna a kabát ujját, az abból hiányzó öt centit nem tudta pótolni, hogy rendesen álljon Cirón a kabát.

– Folyton csak nősz, Ciro.

– Sajnálom, mama.

Caterinának eszébe jutott az az idő, amikor a kabátokat csináltatta a fiúknak, és hozzá finom bársonynadrágokat és fehér pamutingeket. Tűzött takarókat terített a bölcsőjükbe, amikor megszülettek, gyöngyombokkal díszített puha pamut babakelengyét. Voltak fajtárékaik is és képeskönyveik. A fiai már régen kinőtték a ruháikat, és nem volt helyettük másik.

Eduardónak egy gyapjúnadrágja és egy kabátja volt, amiket az egyik szomszédától kapott. Ciro apja tiszta ruháit hordta, melyek viszont lógtak rajta. A munkásnadrág szára majd félarasznyira fel volt hajtva és néhány hevenyészett öltéssel volt rögzítve, a varrás ugyanis nem tartozott Caterina erősségei közé. Ciro az utolsó lyukba dugva rögzítette öve csatját, de az még így is túl laza volt ahhoz, hogy rendesen tartson.

– Hová megyünk, mama? – kérdezte Ciro, ahogy az anyja után lépdelt.

– Már százszor elmondtam, csak te nem figyelsz – felelte Eduardo, majd felvette öccse zsákját, és vinni kezdte.

– Hallgass mindig a *bátyádra!* – emlékeztette Caterina Cirót.

– A San Nicola kolostorban fogunk lakni – felelte Eduardo.

– Miért kell apácaikkal élnünk? – kérdezte panaszos hangon Ciro.

Caterina megfordult, és szembenézett a fiaival, akik felnéztek rá, reménykedve, hogy anyjuk megmagyarázza az elmúlt néhány nap rejtélyes eseményeit, és minden értelmet nyer. Nem is tudták, mit kellene kérdezniük, vagy mit kellene megtudniuk, de azt tudták, kell hogy legyen valami oka anyjuk furcsa viselkedésének. Caterina

napok óta ideges volt. Az asszony egész éjjel sírt, miután azt hitte, hogy a fiai már alszanak. Rengeteg levelet írt, többet írt a múlt héten, mint amennyit emlékeik szerint valaha összesen.

Caterina tudta, ha elmondja nekik az igazat, azzal cserbenhagyja őket. Egy jó anya soha nem hagyhatja cserben szántszándékkal a gyerekeit, főleg akkor, ha már csak ő maradt nekik ezen a világon. Különbösen is, az elkövetkező években Ciro csak a tényekre fog emlékezni, míg Eduardo ki fogja színezní a történeteket. Egyik verzió sem takarja a valóságot, úgyhogy végül is mit számít, ha hallgat?

Caterina nem bírta elviselni annak a felelősségét, hogy minden döntést egyedül kell meghoznia. A bánat ködében is józannak kellett maradnia, és minden lehetőséget számba kell vennie fiai számára. Tudta, hogy jelenlegi lelkiállapotában nem tud vigyázni rájuk. Névlistákat írt, felidézett minden családi kapcsolatot a múltból, ami a saját és férje családjához kötötte, és ami most jól jöhetne. Végignézett a listán, tudván, hogy a rajta szereplők közül sokaknak legalább annyira szüksége van a segítségre, mint neki. Az évek óta tartó szegénység kimerítette a vidéket, és sokakat arra kényszerített, hogy leköltözzenek Bergamóba és Milánóba a munkanéküliség elől.

Sok tépelődés után eszébe jutott, hogy az apja misekönyveket nyomtatott minden egyházközségnek Lombardiában, le egészen Milánóig. Bűnbocsánat gyanánt, adományként bocsátotta szolgálatait a római katolikus egyház rendelkezésére, és nem kért érte fizetséget. Caterina az egykori szívességet kihasználva biztosított helyet fiainak a San Nicola kolostor apácái között.

Caterina rátette a kezét fiai vállára.

– Figyeljétek rám! Ez a legfontosabb dolog, amit valaha is mondani fogok nektek. Tegyétek, amit mondanak! Tegyetek meg mindent, amit az apácák kérnek tőletek, és végezzétek jó munkát! Tegyetek

meg többet, mint amennyit kérnek tőletek! Menjetek a munka elébe! Nézzetek körül! Végeztétek el a házimunkákat, mielőtt a nővérek megkérnének rá titeket!

– Amikor valamelyik nővér megkér, hogy gyűjtsetek fát, tegyétek meg azonnal! Semmi nyavalygás! Segítsétek egymást! Tegyétek magatokat nélkülözhetetlenné!

– Kérés nélkül vágjatok fát, vigyétek be, és rakjatok tüzet! Ellenőrizzétek a légszabályzó szelepet, mielőtt meggyújtjátok a tüzet! És amikor a tűz kialudt, takarítsátok ki a hamut, és zárjátok le a kürtőt! Seperjétek össze, hogy patyolattiszta legyen minden! Készítsetek be a kandallóba száraz fát és gyújtót a következő tűzgyújtáshoz! Rakjátok helyre a seprűt, a lapátot és a piszkavasat! Ne várjátok meg, hogy az apácák emlékeztessenek mindenre!

– Tegyétek magatokat hasznossá, és kerüljétek a bajt! Legyetek jámborak és imádkozzatok! Az első padba üljétek misén és az utolsóba vacsoránál! Kapjátok ti utoljára az ételt, és ne repetázzatok! Csak az apácák jóindulata miatt lehetek ott, és nem azért, mert meg tudtam volna fizetni őket, hogy fogadjanak benneteket magukhoz. Megértettétek?

– Igen, mama – felelte Eduardo.

Caterina Eduardo arcára tette a kezét, és elmosolyodott. A fiú átkarolta anyja derekát, és magához szorította. Aztán magához húzta Cirót is. Anyja puha kabátja jólesően simult arcához.

– Tudom, hogy tudtok jól is viselkedni.

– Én nem! – vágta rá Ciro, és kihúzta magát anyja öleléséből. – És nem is akarok!

– Ciro...

– Ez egy rossz ötlet, mama! Mi nem vagyunk odavalók! – könyörgött Ciro.

– Nincs hová mennünk – közölte Eduardo tényszerűen. – Oda-
valók vagyunk, ahová mama visz bennünket.

– Hallgass a bátyádra! Ez a legjobb, amit most tehetek. Amikor
eljön a nyár, újra feljövök a hegyekbe, és hazaviszlek benneteket.

– Vissza a házukba? – kérdezte Ciro.

– Nem. Egy új helyre. Talán felköltözünk Endinébe, föl a hegyre.

– Papa elvitt minket oda a tóhoz.

– Igen, az a tóparti város. Emlékeztek?

A fiúk bólintottak, hogy igen. Eduardo a kezét dörzsölgette, hogy
felmelegítse. Kezei rózsaszínre váltak és kiszáradtak a hidegen.

– Tessék! Vedd fel a kesztyűmet! – mondta Caterina, azzal lehúzta
könyékig érő, fekete kesztyűjét. Felsegítette Eduardo kezére a kesz-
tyűt, felhúzta, majd betúrta inge rövid ujjá alá. – Így már jobb?

Eduardo lehunyta a szemét; a meleg felkúszott a karján, majd
előntötte az egész testét, amíg teljesen be nem burkolta anyja testé-
nek melege. Hátrasimította a haját. Megnyugvással töltötte el a fésült
pamut, a tiszta citrom és a frézia illata.

– És én mit kapok, mama? – kérdezte Ciro.

– Te már megkaptad papa kesztyűjét, hogy melegen tartson – felelte
Caterina mosolyogva. – De szeretnél valamit a mamádtól is, ugye?

– Igen, kérlek szépen.

– Add a kezed!

Ciro leszedte a fogával apja bőrkesztyűjét. Caterina levette az
arany pecsétgyűrűt a kisujjáról, és felhúzta Ciro gyűrűsujjára.

– Ezt a papám adta nekem.

Ciro lenézett a gyűrűre. Egy ovális formába foglalt, művészien ki-
dolgozott, kacskaringós, sárga arany C betű ragyogott rajta a kora
reggeli fényben. Becsukta az öklét. Az aranygyűrű még mindig őrizte
anyja kezének melegét.

A San Nicola kolostor kőhomlokzata fenyegetően magasodott följük. Hatalmas pillérek, rajtuk a bánat üres tekintetét viselő szentek szobrai tornyosultak a bejárat fölé. Eduardo, ahogy nekidőlt az ajtónak és benyitott, észrevette, hogy a vastag diófa ajtó úgy kihegyesedett, mint egy püspöki kalap. Caterina és Ciro követte őt, és beléptek egy kis előszobába. Egy uszadékfa ágaiból font lábtörlőn topogva leverték a havat a cipőikről. Caterina felnyúlt, és megrántott egy láncot, végén egy kis sárgaréz haranggal.

– Valószínűleg imádkoznak. Ezek ezt csinálják egész nap. Imádkoznak – mondta Ciro, miközben bekukucskált egy ajtórésen.

– Honnan tudod, mit csinálnak? – kérdezte Eduardo.

Az ajtó kinyílt. Domenica nővér lenézett a fiúkra, és végigmérte őket. Az alacsony apácának olyan alakja volt, mint a vacsorára hívó csengőnek, fekete-fehér ruhája és földig érő szoknyája pedig csak még szélesebbnek mutatta. Az apáca csípőre tette a kezét.

– Signora Lazzari vagyok – mondta Caterina. – Ők pedig itt a fiaim, Eduardo és Ciro.

Eduardo meghajolt az apáca előtt. Ciro sietve biccentett, mint aki egy gyors imát mond, ami így is volt, mert azon imádkozott, hogy tűnjön el az anyajegy az apáca álláról.

– Kövessetek! – mondta az apáca.

Domenica nővér egy padra mutatott, ezzel jelezve a fiúknak, hogy üljenek le és várjanak.

Caterina egy vastag faajtó mögötti másik szobába ment az apácával, és ahogy belépett a helyiségbe, becsukta az ajtót. Eduardo előre-segezte a szemét, míg Ciro a nyakát nyújtogatva nézett körül.

– Mama le akar mondani rólunk – suttogta Ciro –, ahogy a papa nyergével is tette.

– Ez nem igaz – felelte suttogva a bátyja.

Ciro felmérte az előszobát, mely egy kerek helyiség volt, két mély falfülkével. Az egyikben a Szűzanya szentélye volt, a másikban pedig Assisi Szent Ferencé. Szűz Mária lába előtt határozottan több gyer-tya égett, amit a fogadkozók gyújtottak. Ciro szerint ez azt jelenti, hogy egy nőre mindig lehet számítani. Vett egy mély lélegzetet, és így szólt:

– Éhes vagyok.

– Te mindig éhes vagy.

– Nem tehetek róla.

– Ne gondolj rá!

– Csak erre tudok gondolni.

– Elég egyszerű lélek vagy.

– Nem, ez nem igaz. Az, hogy erős vagyok, még nem jelenti azt, hogy hülye is vagyok.

– Nem azt mondtam, hogy hülye vagy, csak azt, hogy egyszerű.

Friss vanília és édes vaj illata töltötte be a kolostort. Ciro lehunyta a szemét, és nagyot szippantott. Nagyon éhes volt.

– Most ez is olyan, mint az a történet, amit mama mesélt a kato-nákról, akik eltévedtek a sivatagban, és vízesést láttak ott is, ahol valójában nem is volt? – kérdezte Ciro, és elindult az illat forrásához. Kikukucskált a fal mellett. – Vagy valahol tényleg süteményt sütnek?

– Ülj le! – parancsolt rá Eduardo.

Ciro ügyet sem vetve rá végigment a hosszú folyosón.

– Gyere vissza azonnal! – suttogta Eduardo.

Az árkádok alatt a diófa ajtók végig zárva voltak, és halvány fény-sugarak törtek át az ajtók fölötti ablakokon. A folyosó túlsó végén, egy üvegajtón túl Ciro meglátta a kerengőt, amely a zárda főépületét kötötte össze a műhelyekkel. A fiú elkezdett futni a fény felé, végig a folyosón. Amikor elérte az ajtót, kinézett az üvegen, és egy kopár

földdarabot látott, ami valószínűleg a kert lehetett, amit körben hóval borított, göcsörtös fügefák szegélyeztek.

Ciro a menyei illat felé fordult, és rátalált a zárda konyhájára, eldugva egy kis sarokban, ami a főfolyosóról nyílt. A konyha ajtaját egy téglával támasztotta ki valaki. Csillogó edények sorakoztak egy hosszú konyhaasztal fölött. Ciro hátrapillantott, hogy Eduardo utánajött-e. Amikor látta, hogy szabad és egyedül van, Ciro kihasználta az alkalmat, a konyhaajtóhoz rohant, és bekukucskált. A konyhából a legforróbb nyári nap tüze áradt. Ciro hagyta, hogy beburkolja a konyha melege.

Egy anyjánál sokkal fiatalabb gyönyörű nő dolgozott az asztalnál. Hosszú, sötét csíkos gyapjúpulóvert viselt, ami elé egy fehér pamutkötényt kötött. Fekete haját kontyba kötve viselte és egy fekete kendő alá rejtette. Sötétbarna szemével hunyorogva éppen egy hosszú tésztadarabot gyúrt a sima márvány munkalapon. Egy dallamot dúdolva kezébe vett egy kis kést, és a tésztából apró csillagformákat vágott ki, nem tudván, hogy Ciro figyeli őt. Hosszú ujjai biztosan és ügyesen bántak a késsel. Hamarosan egy kisebb halom tésztacsillag gyűlt össze a márványlapon. Ciro ekkor azt gondolta, hogy minden nő gyönyörű, kivéve talán az olyan öregeket, mint Domenica nővér.

– *Corallini?* – kérdezte Ciro.

A fiatal nő felnézett és elmosolyodott, ahogy meglátta a kisfiút azokban a nagy ruhákban.

– *Stelline* – javította ki Cirót, feltartva egy kicsi, csillag alakúra vágott tésztadarabot.

A nő felmarkolt egy kupacnyi apró csillagot és bedobta egy tálba.

– Mit készítesz?

– Sült pudingot.

– Süteményillat van tőle az egész folyosón.

– A vajat és a szerecsendiót érzed. A sült puding jobb, mint a sütemény. Olyan finom, hogy még az angyalok is lekíváncoznak miatta a fellegekből. Legalábbis ezt szoktam mondani a többi apácának. Megéheztél az illatára?

– Már így is éhes voltam.

A nő felnevetett.

– Hogy hívnak?

– És téged hogy hívnak? – kérdezett vissza Ciro összehúzott szemöldökkel.

– Teresa nővér vagyok.

– Bocsánatot kérek, nővér, de... maga úgy néz ki, mint egy lány, nem úgy néz ki, mint egy apáca.

– Nem szoktam viselni a szép apácaruhámat, amikor főzök. És mi a te neved?

Ciro leült egy székre az apácával szemben.

– Ciro Augustus Lazzari! – jelentette ki büszkén a kisfiú.

– Ez aztán a hangzatos név. Talán egy római hódító vagy?

– Nem én! – felelte Ciro, majd eszébe jutott, hogy egy apácával beszél, és hozzátette: – Nővér.

– Hány éves vagy?

– Tíz. Elég nagy vagyok a koromhoz képest. A vízimalomnál szoktam húzni a kötelet a városban.

– Az szép teljesítmény.

– A korombéli fiúk közül csak én tudom megcsinálni. Bivalynak is szoktak nevezni.

Teresa nővér az asztal mögé nyúlt, és kivett egy kenyérvéget egy kosárból. Megkente puha vajjal és odanyújtotta a fiúnak. Miközben Ciro evett, ő sebesen tovább szaggatta a tésztacsillagokat, és belerakta

őket a nagy tálba, ami tej, tojás, cukor, vanília és szerecsendió keverékével volt töltve. Egy nagy zománcozott kanállal egyenletesen elkeverte az alkotórészeket. Ciro figyelte a puding krémes redőit, melyek már csillagokkal voltak megszórva, ahogy azok egymás fölé rétegződnek, miközben a keverék egyre sűrűsödött. Az apáca egy fémtepsire helyezett cserépedényekbe öntötte a pudingot, anélkül, hogy egy csepp is kárba veszett volna.

– Látogatóba jöttél?

– Dolgozni küldtek minket ide, mert szegények vagyunk.

– Vilminore di Scalvéban mindenki szegény. Még az apácák is.

– Mi tényleg nagyon szegények vagyunk, most már házunk sincs.

Megettük az összes csirkét, és mama eladta a tehenet is. Eladtunk egy festményt meg az összes könyvet. Nem kaptunk érte valami sokat. És már az a pénz is majdnem elfogyott.

– Ugyanez történik minden faluban szerte az Alpokban.

– Nem maradunk sokáig. Az anyukám elmegy a városba, és majd nyáron visszajön, és elvisz minket.

Ciro végignézett a hatalmas fatüzelésű kemencén, és arra gondolt, hogy ezt kell majd fűtenie és kitisztítania, amíg az anyja vissza nem tér. Eszébe jutott, vajon hány ilyen tűzhely és kandalló lehet az egész zárdában. Arra gondolt, hogy biztos jó sok van.

Valószínűleg a nappal minden óráját favágással és tűzrakással kell majd töltenie.

– És mi járatban vagy a kolostorban?

– Mama nem bírja abbahagyni a sírást.

– Miért?

– Hiányzik neki papa.

Az apáca felvette a tepsit a pudingostálakkal, és berakta a sütőbe. Megnézte a felszínét a többi sült pudingnak, amik félretéve hültek.

Milyen csodálatos dolog itt dolgozni a meleg konyhában, a hideg télben, és ételt készíteni! Ciro úgy gondolta, hogy aki konyhán dolgozik, az soha nem éhes.

– Hova ment az apukád?

– Azt mondják, meghalt, de én nem hiszem – felelte Ciro.

– Miért nem hiszel nekik? – kérdezte az apáca, majd megtörölte a kezét egy ruhában, és az asztalra dőlt, hogy szemmagasságban legyen a fiúval.

– Eduardo elolvasta a levelet, amit a mamának küldtek Amerikából. Azt írták, hogy a papa meghalt egy bányában, de nem találták meg a holttestét. Ezért nem hiszem, hogy a papa meghalt.

– Néha... – kezdett volna válaszolni az apáca, de Ciro félbeszakította.

– Nagyon jól tudom. Néha meghalnak emberek úgy is, hogy nincs holttest. Meggyulladhat a dinamit a bányában, és ott robbannak fel az emberek, vagy elég a testük a tűzben, vagy belezuhannak egy lyukba, vagy megfulladhatnak egy salakfolyóban, a hegy gyomrában. Vagy megsérülnek, és nem bírnak kimenni, a föld alatt ragadnak és éhen halnak, mert senki nem megy, hogy megmentse őket, és megeszik őket az állatok, és nem hagynak mást, csak a csontokat. Ismerem én minden módját a halálnak – de az én papám nem halna meg így. Bárkit meg tudna verni, és nagyobb súlyt bír megemelni, mint bármelyik ember Vilminore di Scalvéban. Biztos, hogy még él.

– Hát, szeretnék majd egyszer találkozni vele.

– Fog is, mert vissza fog jönni. Majd meglátja!

Ciro remélte, hogy az apja életben van, és a szíve belesajdult a gondolatba, hogy talán mégsem láthatja őt újra többé. Eszébe jutott, mindig milyen könnyen megtalálta az apját a nagy tömegben, mivel olyan magas volt. Az összes falubeli fölé tornyosult. Carlo Lazzari

olyan erős volt, hogy egyszerre mindkét fiát elbírta, egyiket a csípője egyik, másikat a másik oldalára ültette föl, mint a liszteszsákokat, és így mentek föl és le a hegyi ösvényeken. Fejszével döntötte ki a fákat, és olyan könnyedén fűrészelte a fát, ahogy ez az apáca szaggatta a résztát. A Vertova-vízesés lábánál épített egy gátat. Más férfiak is segédkeztek, de Carlo Lazzari volt a vezetőjük.

Teresa nővér feltört egy friss tojást egy pohárba, majd belerakott egy teáskanálnyi cukrot. Friss tejszínt öntött a pohárba, majd addig keverte a hozzávalókat, míg krémes hab képződött a tetején. Odaadta az italt Cirónak. A fiú belekortyolt, majd megitta az utolsó cseppig.

– Hogy van most az a pocak? – kérdezte.

– Tele van – mosolyodott el Ciro.

– Segítenél majd nekem főzni néha?

– A fiúk nem főznek.

– Ez nem igaz. Minden nagy párizsi séf férfi. A nőket be sem engedik a Cordon Bleu-be. Az egy híres főzőiskola Franciaországban – mondta neki Teresa nővér.

Eduardo berontott a konyhába.

– Gyere, Ciro, mennünk kell!

Teresa nővér rámosolygott a fiúra.

– Biztosan te vagy Eduardo.

– Igen, az vagyok.

– Ő egy apáca – közölte Ciro a bátyjával.

Eduardo biccentett.

– Bocsásson meg, nővér.

– Te is éhes vagy?

Eduardo megrázta a fejét, hogy ő nem.

– Édesanyátok a lelketekre kötötte, hogy ne legyen rátok semmi panasz, igaz? – kérdezte az apáca.

Eduardo bólintott.

Teresa nővér újra belenyúlt a fémkosárba, és kivett egy szelet kenyeret, majd megvajazta. Odaadta Eduardónak, aki mohón befalta.

– A bátyám sose kérne semmit – magyarázta Ciro. – Kaphatna ő is egy tojást tejszínnel és cukorral? – kérdezte Ciro, majd a bátyja felé fordulva így szólt: – Szeretni fogod.

Az apáca elmosolyodott: fogott egy tojást, cukrot, még egy kis tejszínt, és gyors mozdulatokkal összekeverte azokat. Odaadta Eduardónak, aki lassan kortyolgatta a tojásos krémet, külön ízlelgetett minden cseppet, amíg ki nem ürült a pohár.

– Köszönöm, nővér! – mondta Eduardo.

– Azt hittük, hogy a zárda borzasztó hely lesz – árulta el Ciro, azzal belerakta kiürült poharaikat a mosogatóba.

– Ha jól viselkedtek és rendesen imádkoztok, akkor nem lesz semmi gond.

Domenica nővér állt a konyhaajtóban Caterinával. Eduardo hirtelen nagyot sóhajtott, amikor meglátta őket, és gyorsan meghajolt az idős apáca előtt. Ciro nem bírta megérteni, hogy a bátyja miért félt mindentől és mindenkitől. Hát nem látta, hogy Domenica nővér ártalmatlan? A keményített fűzőjével és a fekete szoknyájával arra a carrarai márványból készített, sakktábla mintás földgömbre emlékeztetett, amit mama levélnehezékként használt. Ciro nem félt egyetlen apácától sem, és különben is: ő is csak egy idős néni volt, akinek, mint egy hatalmas kulcs, egy fakereszt lógott a derekáról.

– Találtam két tehetséges fiatalembert, akik segíthetnének nekem a konyhában – mondta Teresa nővér.

– Eduardo nekem fog segíteni az irodán – jelentette ki Domenica nővér –, Ciro pedig a kápolnában fog dolgozni. Kell nekem egy erős fiú, aki bírja a cipekedést.

– Nekem pedig kell egy erős fiú, aki tud sajtot készíteni – kacsin-
tott Teresa nővér Domenica nővére.

– Én mind a kettőt meg tudom csinálni! – jelentette ki Ciro büsz-
kén.

Caterina Ciro vállára tette a kezét.

– A fiaim megtesznek mindent, amit csak kérnek tőlük, nővér.

* * *

Néhány mérfölddel feljebb a hegyekben, Vilminore di Scalve fölött, Schilpario falucskája úgy függött a hegyoldalon, mint egy szürke jégcsap. Még a halottakat is a hegyoldalba temették, magas gránit támfallal óvott sírkamrákba, amiket befutott a szőlő.

Schilparióban nem volt olyan köztér vagy hatalmas oszlopsor, sem szökőkutak vagy szobrok, mint Vilminore di Scalvéban, csak egy-
szerű, tartós fából épített alpesi épületek és stukkók, amelyek ellen-
álltak a kemény teleknek. A stukkókat cukorkák színeire színezték,
citromsárgára, meggyvörösre és szilvakékre. A világos színek úgy
díszítették a szürke hegyet, mint megannyi fura csempe.

Schilpario bányászváros volt, ahol gazdag vasérc- és baritereket kapar-
tak ki a földből és szállítottak le Milánóba, hogy ott eladják. A falu min-
den dolgozója az alant elterülő városokat szolgálta, beleértve a csúszdák
felépítését és karbantartását is, melyek a Vò-patak rohanó vizét csapolták
meg, amit utána vezetéseken juttattak le a sziklákról.

A gazdaságok friss húst biztosítottak a városi henteseknek. Min-
den családnak volt egy füstölője, ahol kolbászt, szalámit és kötözött
sonkát tartósítottak. A hegylakók a hosszú teleket zöldséges pincéik
segítségével vészelték át, melyek tele voltak gesztenyével, amik, mint
megannyi fényes, barna kő, beborították a hegyi ösvényeket. A túl-
élésüket biztosította a baromfiketrecekből származó tojás, valamint

a tej és tejszín, amit a tehenek adtak. Maguk köpülték a vaját, készítették a sajtot, és amit nem tudtak eladni, azt megették.

Messze a falu fölött a hegyvidéki erdők terítve voltak vargányával és egyéb gombafajtákkal. Megtermett a hön áhított szarvasgomba is, amit a nyár végén gyűjtöttek és adtak el jó áron francia kereskedőknek, akik viszont az elegáns európai nagyvárosok híres szakácsainak adták tovább az értékes portékát. A család disznáját használták, hogy felkutassa a földben lévő szarvasgombát. Egészen kiskoruktól kezdve még a legkisebb gyerekeket is megtanították, hogyan kell szarvasgombára vadászni, négykézláb mászva átfésülni az erdőt, lazán a derekukra kötött vászonzsákkal keresve az illatos gumókat, melyek az idős fák gyökerei körül fészkeltek, mélyen a föld alatt.

Schilpario az egyik legészakabbra fekvő falu volt, mely a Pizzo Camino, a legmagasabb alpesi hegy árnyékában húzódott meg, ahol a hó sohasem olvadt el, még nyáron sem. Olyan magasan voltak a sziklák között, hogy a falu lakói a hegyről lenézve megláthatták, ahogy a felhők, mint megannyi fodros habcsók, átúsznak a völgyön.

A tavasz beköszöntével a hegycsúcs alatti jéggel borított sziklák felengedtek és élénkzöldbe borultak, ahogy a törpefenyők és borókák új hajtásokat hoztak. A mély szurdokvölgy sárga boglárkamezőkkel telt meg. A falusi asszonyok gyógynövényeket gyűjtöttek, hogy orvosságokat készítsenek belőlük: kamillát idegnyugtató teának, vad pityangot a vér tisztítására, illatos mentát gyomor bajokra és sárga árvacsalánt lázcsillapításra.

A Passo Presolana volt az egyetlen út, mely keskeny szalagként összekötötte Schilpariót Vilminore di Scalvéval és a hegy lábánál lévő Bergamo városával. A tizenegyedik században építették ezt a rusztikus utat, amit egyirányú gyalogútnak szántak, végül azonban kiszélesítették, hogy elférjenek rajta a lovas kocsik is, amik azonban

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

csak meleg időben tudtak közlekedni rajta, mert télen könnyen cserbenhagyta az embert ez az út.

Marco Ravanelli az út minden szegletét és kanyarulatát ismerte, minden természetes kőhidat, mely menedéket nyújthatott, minden útba eső kis falut, minden tanyát, folyót és tavat, mivel gyerekkora óta elkísérte az apját, aki a hegyről le- és visszavitte az utasokat.

Marco, Schilpario kocsisa karcsú volt és közép magas, sűrű fekete bajuszt viselt, amely még jobban kiemelte jóképű arcvonásait. Ahogy beleszúrt két botot a jégbe, megvetette a lábát a bérelt háza és a saját pajtája közötti ösvényen. Vigyázott, nehogy elcsússzon, mert nem engedhette meg, hogy eltörjön a lába, vagy bármi baja essen. Harminchárom éves volt, és gondoskodnia kellett a feleségéről, no meg hat gyerekéről, akik közül a legfiatalabb, Stella csak most született.

Enza, a legidősebb, mögötte jött, saját botjaival támaszkodva a jégen. Enza most múlt tízéves, de mindent el tudott végezni, amit egy kétszer olyan idős nő meg tudott csinálni, sőt talán még jobban is azoknál, különösen, ami a varrást illette. Kis ujjai fürgén és pontosan mozogtak, apró, szinte láthatatlan öltésekkel tudott nyílegyenesen varrni. Vele született tehetsége lenyűgözte az anyját, aki messze nem tudott olyan gyorsan varrni.

Enza gesztenyebarna haját nem látta olló. Haja két fényes fonatban hullott alá a derekára, amik laposak és rendezettek voltak, mint a gyepelő. Szív alakú arca az anyjára emlékeztetett, orcája kerek volt, bőre, mint a friss tejszín, ajkai olyan tökéletesen íveltek, mint Cupido íja. Enza világosbarna szemei úgy csillogtak, mint két borostyángomb.

A legidősebb lánynak, egy olyan családban, ahol sok gyerek van, soha nincs igazi gyerekkora.

Enza mihelyst olyan magasra nőtt, hogy felért a lovas kocsit, megtanulta, hogy kell befogni a lovat. Tudta, hogyan kell a süteményekhez